

RECENZJA KSIĄŻKI

Autor: **Andrzej Piekarowicz**
Tytuł: **Podstawy Wirusologii Molekularnej**
Wydawnictwo Naukowe PWN S.A.
Warszawa 2004
Wydanie pierwsze
ISBN 83-01-14223-5
Podręcznik akademicki dotowany przez
Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu

Wirusologia jest jedną z najszybciej rozwijających się dziedzin współczesnej biologii. Olbrzymi postęp jaki poczyniła w ostatnich latach wynika przede wszystkim z pilnego zapotrzebowania społecznego tj. konieczności przeciwstawienia się coraz częściej pojawiającym się groźnym chorobom wirusowym. Choroby takie jak np. AIDS, zakażenie wirusami Ebola i Marburg, SARS czy BSE, wskutek dużej śmiertelności, mogą doprowadzić do globalnej katastrofy demograficznej. Aby obronić się przed tymi zagrożeniami, uruchomiono w wielu placówkach naukowych programy badawcze, zarówno z zakresu badań podstawowych jak i aplikacyjnych oraz rozpoczęto kształcenie wysoko kwalifikowanej kadry wirusologów. W Polsce ten program jest szczególnie trudny do realizacji - wprawdzie dysponujemy kilkoma bardzo dobrymi ośrodkami naukowymi, lecz ciągle brak jest dostatecznie dobrych podręczników na poziomie uniwersyteckim. Te które są, zajmują się wirusami w aspekcie chorób zakaźnych oraz są przeznaczone głównie dla uczelni medycznych - myślę tu o podręczniku nestora polskiej wirusologii prof. M. Kańtocha oraz przetłumaczonej pracy L. Colliera i J. Oxforda. Problematyką wirusologiczną omawianą na podstawach biologii molekularnej zajmował się jedynie wydany w roku 1983 podręcznik J. Chroboczek i W. Zagórskiego. Myślę, że nieobecność w polskim piśmiennictwie, przez prawie ćwierć wieku, podręcznika podstawowego dla nauczania wirusologii, tj. dyscypliny rozwijającej się na świecie niezwykle dynamicznie jest co najmniej niepokojące.

Być może lukę w polskim piśmiennictwie wirusologicznym wypełni rewelacyjnie napisany podręcznik prof. A. Piekarowicza. Jest to bardzo obszerna praca, ponad 600 stron druku, 28 rozdziałów, ok. 100 rysunków ilustrujących tekst, kilkadziesiąt tabel. Autor zaopatrzył książkę w bardzo rzetelnie i z dużym znanstwem przygotowany słownik stosowanych de-

finicji oraz objaśnień skrótów. Obszerny materiał faktograficzny został też uporządkowany poprzez zestawienie w osobnym miejscu ważnej problematyki omawianej w poszczególnych rozdziałach. Wreszcie zwyczajem redakcji nowoczesnych podręczników zachodnich, każdy rozdział, kończy się zestawem pytań zmuszających uważnego czytelnika do przemyślenia zawartej w nim problematyki. Zainteresowania naukowe Autora - prowadzącego nadal czynnie, przy stole laboratoryjnym badania - obejmują kluczową dla biologii molekularnej problematykę związaną z systemami restrykcji i modyfikacji u bakterii a szczególnie funkcją endonukleaz restrykcyjnych. Stąd zawarty w podręczniku wykład Autora na tematy struktury cząstek wirusowych, analiz sekwencji DNA genomów czy molekularnych mechanizmów ekspresji genów jest szczególnie autentyczny. Podręcznik podaje bardzo współczesną wiedzę z zakresu, badań nad wirusami, cytowana literatura pochodzi w większości z ostatnich lat tj. lat 2000 i późniejszych. Osobiście ogromnie podobały się mi, ze swadą napisane dwa ostatnie rozdziały poświęcone nowo wyłaniającym się chorobom wirusowym oraz szczepionkom.

Żałuję niezmiernie, iż tak dobra praca została potraktowana przez PWN jak skrypt o ulotnej wartości naukowej. Fatalny układ tekstu, oszczędność miejsca, zły jakości papier, jednokolorowe rysunki to tylko część wad tej naprawdę bardzo dobrej pracy.

Reasumując nie mam wątpliwości, że podręcznik A. Piekarowicza jest niezwykle cennym nabytkiem polskiej wirusologii oraz, że przynajmniej przez następnych 25 lat będzie on głównym zbiorem informacji o podstawach molekularnych nauki o wirusach.

Jerzy Hrebenda